

Brainstorm over gedragkansen rondom COVID-19
Maandag 17 augustus 16.15 tot 17.30u via webex

Aanwezig: Aanwezig: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] BOA [redacted]
 [redacted] RIVM Corona gedragseenheid ([redacted] [redacted] [redacted]), gedragsteam
 Financiën ([redacted] [redacted]), Gedragsteam VWS [redacted] [redacted],
 Gedragsteam EZK ([redacted] [redacted]), gedragsteam SZW [redacted]

Het doel van de brainstorm is bepalen welke gedragsaanpak(ken) het meest kansrijk zijn om potentieel op korte termijn (komende weken) te kunnen inzetten om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan, maar ook om de bredere maatschappelijke effecten van COVID-19 (zoals effect op arbeidsmarkt) het hoofd te bieden. En vervolgens bepalen of de SG van Fin en VWS deze aanpakken uitgewerkt willen zien en in welk gremium moet het landen.

Agenda:

1. 16.15-16.20u

Intro: [redacted] geeft korte intro over de verschillende gedragsveranderingstechnieken:
Weten ≠ Doen & Beginnen ≠ Volhouden

2. 16.20-17.05u

Gezondheid & Gedrag: Tegengaan van verdere verspreiding van het virus

- [redacted] verzorgt een korte intro over de meest recente inzichten opgedaan door RIVM Corona Gedragseenheid. Hierbij richt ze zich op de meest actuele cijfers over de toename van besmettingen (binnen welke groepen?) in relatie tot inzichten uit de gedragsonderzoeken: hoe gaat het met naleving van de gedragsregels en wat zijn factoren die hierop van invloed zijn? Maar ook welk effect heeft de huidige opleving en het minder naleven van de gedragsregels op kwetsbare groepen zijn. En welke (onderzoeks)trajecten zijn of worden hiervoor momenteel al opgestart.
  - Daarna volgt een gezamenlijke brainstorm, waarbij de volgende vragen centraal staan:
    - Bij de groep jongeren 16 tot 24 jaar is de behoefte aan sociale nabijheid, nieuwe ontmoetingen, jezelf ontdekken erg groot. Hoe hiervoor mogelijkheden te bieden die passen binnen de geldende gedragsregels?
    - De besmettingen komen vooral voor bij de groep 20 tot 60-jarigen. Vooral op bepaalde plekken en binnen specifieke settings worden de gedragsregels minder goed nageleefd. Hoe kan hierop worden ingespeeld?
    - Sommige mensen houden zich juist té goed aan de maatregelen, blijven binnen, houden kinderen van school en ervaren eenzaamheid. Hoe kunnen gedragsmaatregelen deze groepen helpen uit de eenzaamheid te komen?
    - Hoe beschermen we de kwetsbare groepen ouderen, zonder hun kwaliteit van leven verder onder druk te zetten? Zijn daar nog specifieke gedragsbeïnvloedingsopties?
- In de brainstorm ligt de focus op diverse gedragsmaatregelen, zoals communicatie, aanpassen van de omgeving (o.a. nudges) en het optimaal inzetten van de sociale omgeving. Out-of-the-box maatregelen die nu nog niet veel worden ingezet.*

3. 17.05-17.20u

Breder inzetten van gedragkennis op terreinen zoals de arbeidsmarkt en financiële maatregelen

- 5.1.2e en 5.1.2e verzorgen een korte intro op de eerste effecten van de corona-crisis op de arbeidsmarkt en op de financiële problemen die de naderende financiële crisis oplevert voor burgers en bedrijven.
  - Daarna volgt een gezamenlijke brainstorm over de volgende vragen:
    - In hoeverre kunnen en willen we gedragkennis inzetten om ongewenste gevolgen te beperken? Denk aan:
      - Tegengaan oneigenlijk gebruik van maatregelen zoals de NOW en TOZO;
      - Specifiek inzetten op kwetsbare groepen die relatief hard worden getroffen (schulden, migratie-achtergrond);
    - Welke gedragsinterventies achten we hierbij kansrijk om toe te passen?
4. 17.20-17.30u
Afsluiting: Wat hebben we nodig voor het vervolg? Wat kan RIVM, wat kunnen de gedragsteams en waarvoor externe expertise nodig?